N. 219.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- COURANT en Weetenschappelijk Blad.

Zaturdag den 15 October, 1831.

NEDERLANDEN.

Breda, den 14den October.

Alle bij ons inkomende berigten getuigen van den goeden geest, die over het geheel, de nieuwe schuttery van den 1sten ban van Noord-Braband bezielt; en wij mogen dan ook geenzins onvermeld laten dat aan de manschappen der Gemeenten Dinteloord, Prinsenbosch, Wouw, Halsteren, Ossendrecht, Fijnaart, Woensdrecht, Hoogerheide en Nieuw-Vosmeer, gisteren avond alhier aangekomen, eene loffelijke getuigenis, welke in ruime mate door hunnen geleider en kapitein, dit talrijk detachement werdt toegezwaaid.

Onder de personen, welke, behalve de reeds gisterop door ons vermelde, dezer dagen door Z. M. tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw verheven zijn, worden de navolgende genoemd: Tot commandeurs dier orde, de staatsraad *van Doorn*, ad interim belast met het bestuur van het departement van binnenlandsche zaken; en de heer *Hofstede*, gouverneur der provincie Drenthe. Tot ridders: de heeren *Groen van Prinsterer* en *Gobart*, secretarissen van het kabinet des Konings; de heer *van der Burgh*, president, en de heer *Heeneman*, raadsheer bij het hoog geregtshof 's Hage; de heer *I. Sluiter*, predikant te 's Gravenhage en lid der permanente commissie van de maatschappij van weldadigheid; de heer *van de Wynpersse*, lid van den stedelijken raad te 's Hage; de heer *J. Brandt*, officier des Konings bij de regtbank te Leiden; de referendarissen *Pols* en *H. J. Caen*; jhr. *van Spengler*, administrateur bij het departement van financien; de heer *Volck*, oud administrateur; de heer *Wagenaar*, intendant van oorlog, de heeren *van Alphen*, *van Asch van Wijck* en *Crommelin*, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; doctor *Heyman*, de heer *Merdes de Leon*, lid van den stedelijken raad te Amsterdam, de heer *J. Hodshon*; de heer *P. Hartsen*; de dichter *D. J. van Lennep*; de heer *Eekhout*, inspecteur-generaal van de posterijen; de heer *Eckhardt*, inspecteur-generaal van de registratie; de heer *Meynaerts*, raadsheer bij het geregtshof te Brussel, die in der tijd het regtsgeding tegen *de Potter* c. s. heeft bestuurd, en de heer *Geesteranus*, commanderende Zr. Ms. brik Echo.

— Men vernomen, dat H. K. H. de Prinses *van Oranje*, eenen zeer fraaijen met brillanten omzetten ring, ten geschenke heeft gezonden aan den heer *Wagenaar*, intendant van oorlog, ten blijke van erkentenis voor de door hem bestede zorg bij het in orde brengen van het elhier, op bevel van H. K. K. H., opgerigte en onder hoogstderzelver bijzonder toezigt staande *Willems hospitaal*. Een soortgelijke ring is van wege H. K. K. H. overhandigd aan den kapelmeester van het corps muzijkanten der Amsterdamsche schutterij, *P. Christiani*, als een bewijs van hoogstderzelver tevredenheid over de welwillende wijs, waarop dat corps het op den 22sten der vorige maand, in het huisje van Graaf *Reder* gegeven feest, heeft veraangenaamd.

— Van gouvernementswege is eene commissie benoemd, om den aard der *cholera* te Berlijn, te gaan onderzoeken. Dezelve bestaat uit den Groningschen hoogleeraar *P. Hendrikszen*, den heer *Beckers*, eersten officier van gezondheid bij het rijkshospitaal te Utrecht, en den heer *Arntzenius*, chirurgijn-majoor bij de Amsterdamsche schutterij. Deze commissie staat op haar vertrek en zal zes weken ter plaatse van hare bestemming vertoeven.

— Volgens tijdingen uit Londen van den 12den dezer, 's morgens, hield het ministerie zich nog staande. De Koning had den *Opper-Kamerheer der Koningin*, lord *Howe*, die *tegen* de bill gestemd hadde, ontslagen. De hertog van *New-Castle* en *Londonderry* hadden, bij het naar huis rijden uit de vergadering, beleedigingen ondergaan; het kasteel op het land van eerstgemelden, zoo als vermeld is, afgebrand zijn. De hertog *Wellingtons* beeldtenis was te Londen verbrand. Tot een adres was, door het Huis der gemeenten, in de zitting van maandag, besloten, waarbij een vol vertrouwen in het tegenwoordige ministerie te kennen wordt gegeven. Te Londen waren groote maatregelen van policie genomen om de rust te handhaven. Men wordt echter van oproerige bewegingen in andere plaatsen van Engeland gesproken, zoo zelfs dat de militaire magt met het graauw zoude handgemeen zijn geweest en er dooden zouden gevallen zijn.

— Z. M. de keizer van Rusland heeft den vice-admiraal graaf *van Heyden*, onzen landgenoot, voor zijne uitstekende diensten, tijdens het door hem gevoerde kommando over het russisch eskader in de Middellandsche zee, als ook voor zijne zorgvuldige bemoeijingen gedurende het te Kronstadt worden van den braakloop, met het grootkruis der St. Wladimir-orde, 2e klasse, begiftigd.

— De berigten uit Warschau van 4 October behelzen weinig belangrijks. Bij voortduring kwamen aldaar eene menigte Poolsche officieren van verschillenden rang aan, om zich te onderwerpen; en ook bij het Poolsche leger, van welks bewegingen naar den kant der Pruissische grenzen men in Warschau kennis droeg, verlieten een groot aantal krijgslieden hun gaandel, om naar hunne woonsteden terug te keeren.

In Warschau zelf heerschte de beste orde, en keerde alles langzamerhand weder tot den gewonen gang terug. De Voorzitter van het voorloopig Bestuur had dan ook den 29sten September eene afhandiging gedaan, inhoudende, dat de belastingen voortaan zouden en den vorigen voet zouden geheven worden.

— Het engelsche blad, *the Globe*, wil volstrekt weten, dat de vredes-preliminairen tusschen Holland en België, binnen weinige dagen, zullen onderteekend worden.

BELGIE.

Brussel, den 13den October.

De afgevaardigden zijn gisteren weder vergaderd geweest, ditmaal onder het presidium van den vice-president *Destouvelles* aangenden de president *de Gerlache*, al dadelijk bij het openen der zitting, een verlof van acht dagen verzocht en bekwam.

Na de verificatie van eenige volmagten, en het toelaten van eenige leden, droeg de heer *de Meulenaere*, minister van buitenlandsche zaken, een ontwerp van wet voor, strekkende, om den raad van ministers de attributien van den staatsraad toe te staan, voor zoo verre de uitvoering betreft der wet van den 26sten april 1820 en der andere wetten en reglementen op de wijnen. Dit ontwerp zal op de gewoone wijze worden behandeld, namelijk worden gedrukt en rondgedeeld.

Hierna ging de vergadering tot de verkiezing van eenen griffier over en werd, na herhaalde stemmingdoenbee gekozen de heer *Leclercq*, dewelke den eed in handen van den president aflegde.

De minister van financien droeg vervolgens een ontwerp voor, waarbij de tijd bepaald wordt, op welken de maandelijksche schadeloosstelling, welke, bij art. 32 der constitutie, de afgevaardigden is toegelegd, zal beginnen te loopen.

De president vroeg de kamer of zij dit ontwerp gedrukt en rondgedeeld dan wel dadelijk in deliberatie gebragt wilde hebben. Hier over waren de leden het niet eens. De heer *Legrelle* verzette zich tegen de dadelijke deliberatie, aangezien deze zaak de leden persoonlijk aanging en de spoed daarmede aan eigenbelang zou kunnen worden toegeschreven, welke aanmerking van den heer *Legrelle* tot veel gelach en geroep aanleiding gaf. De heer *Devaux* kon niet zien, dat hier dringend gevaar bestond, dewijl zelfs gezegde de beslissing der vergadering op nieuw gevolg werd, Kortom dit werd besloten, dat het ontwerp niet dadelijk in deliberatie zou worden gebragt.

Thans ging de kamer over tot de deliberatien over het ontwerp betrekkelijk de veiligheid van den staat. Eenige leden lieten zich hooren, echter meestal tegen het ontwerp. De deliberatien in deze zitting niet afgeloopen zijnde zullen morgen worden voortgezet.

Een onzer dagbladen laat zich over opgemeld concept op de volgende wijze uit:

» Zal de door den heer *de Raikem* voorgedragen wet in de kamers doorgaan? Neen, zoo de drukpers geraadpleegd wordt en de meerderheid in de kamers zich naar de opinie der dagbladen vormt. Echter, het is waar, die wet heeft hare aanhangers.

Le Politique zegt er geen woord over, derhalve keurt hij ze goed, dat zelfde blad, hetwelk voormaals geen' gendarme, geen' huisch- of veldwachter zelfs den schijn of schaduw van al van onwetting dien, zou vergeven hebben. Het is waar thans heeft hij pligten te vervullen in zijne voormalige collecten de heeren *Devaux*, *Rogier*, *Lebeau* en *le Hardy*, alle vier tot den eersten rang onder staatslieden gestegen, zijn zijne patronen geworden.

Le Courrier de la Meuse hoedt zich inzelfde wel, om er van te spreken. Hij wil den slapenden hond niet wakker maken. De vrijheid in alles en voor allen tiert naar zijnen zin en het openbaar onderwijs wordt zoo wel georganiseerd, dat hij zich in het geheel niet meer te beklagen heeft.

Le Catholique ontkent niet, dat de wet tegen de constitutie strijdt, maar vindt dezelve daar niet te minder om.

De *Moniteur* denkt juist gelijk degenen, die hem betalen.

Le Courrier Canoien (des Pays-Bas), het meest gelezen en het best geschreven van alle dagbladen, bemint de vrijheid te zeer, is te naauwgezet, te zorgvuldig voor zijne faam van liberalismus, om eene wet niet te blameren, die het spaansche inquisitie of der fransche conventie, in hare slechtste dagen, waardig is.

Wij zullen van twee of drie andere bladen niet gewagen, zij verdienen de eer niet van genoemd te worden.

Het *Journal d'Anvers* brandmerkt haar; de redacteur van dit blad, welke nooit eene systhematische opposition volgehouden heeft, schrijft slechts onder den invloed van zijn geweten.

Eenige andere bladen beoordeelen de wet minschien gestrengelijk en vergrooten de omstandigheden; maar nooit van hetzij reactionnaire maatregel, bij dezelfs eerste verschijnen, het doel van meer algemeene klagten, van erger verwarringen."

— Een onzer dagbladen sprak gisteren van ernstige onlusten, welke te Londen zouden zijn uitgebarsten. Wij kunnen verzekeren, zegt onze *Courrier*, dat, bij de engelsche ambassade, niets daarvan bekend is. Wij hebben overigens, vervolgt dat blad, berigten van Londen van later dagteekening, dan die, welke opgemeld blad mededeelt en deze maken niet het minste gewag van onlusten.

— De ingezetenen onzer stad hebben met genoegen vernomen, dat zij, te beginnen met den 15den dezer, eene schadeloosstelling voor het huisvesten van officieren en soldaten zullen bekomen, maar zouden tevens gaarne willen weten waar dies geld gebleven is, dat het gouvernement, een jaar lang, aan de regering dezer stad, tot datzelfde einde heeft doen uitbetalen.

— Ons dagblad *le Courrier* verzekert, dat de Prins *Lieven*, russisch ambassadeur te Londen, aan een oud diplomaat gezegd zou hebben, dat de conferentie, in de drie laatste zittingen, meer gedaan heeft, om het vredeswerk te bevorderen dan in de laatst afgeloopen twaalf maanden.

Gemeld blad behelst de akte van beschuldiging tegen den generaal *Lehardy de Beaulieu*, welke voor de assises der provincie Brabant, die op morgen den 14den beginnen, ter regt zal staan. Het is bekend, dat de beschuldiging loopt over eene reis, die hij naar Grammont gedaan heeft, en over zijn ontwerp, om de burgerwacht dier stad tegen Brussel te doen oprukken. Deze akte eindigt aldus: » Dien ten gevolge worden *Louis Joseph Barthold Lehardy*, burggraaf *de Beaulieu*, *Napoleon César Joseph Alfred d' Arnaguat*, *N. Lefeusne*, *Adolph Barthels* en *N. Hellebaut*, beschuldigd van zich, binnen dit koningrijk, in de drie eerste dagen van Julij des tegenwoordigen jaars, schuldig hebben gemaakt aan eenen aanslag en aan een complot, het omverre werpen van het gouvernement van België ten doel hebbende, en wel door eene poging, om het nationaal congres te vernietigen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den October.

In de zitting der afgevaardigden van heden resumeerde de heer *Berenger*, rapporteur der commissie, de geheele discussie over de wet betrekkelijk het pairschap. Daar ontstond eene lange en hevige discussie over de wijze van delibereren. De kamer besliste, na onderscheidene sprekers te hebben gehoord, dat de amendementen betrekkelijk de *erfelijkheid* vóór de andere in omvraag zullen worden gebragt.

Daar ontstond vervolgens eene nieuwe discussie over de geheime stemming, die door een der leden van het centrum en vervolgens door het geheele centrum gevorderd werd, ten gevolge waarvan deze geheime stemming dan ook plaats had.

Daar waren 410 leden tegenwoordig, waarvan er 324 tegen en slechts 86 vóór de erfelijkheid gestemd hebben. Deze uitslag der stemming heeft de grootste sensatie in de vergadering verwekt, de welke zich weldra tot de tribunes uitstrekte, morgen zullen de overige gedeelten der wet worden in deliberatie gebragt. De heer *Teste* zal, in het begin der zitting een amendement voorstellen.

— Onze *Gazette de France*, welker gezond verstand en geestigheid onophoudelijk de dagbladen der beweging (*Journaux des mouvement*) bestrijdt, bevat een artikel over de onverjaarbare natuurlijke regten, die de volken toebehooren, aan welke, sedert 40 jaren, niets dan harsenschimmige hoop gegeven is. De menschelijke harssenkas, zegt dat blad, is zoodanig ingerigt, dat alles daarin genuisvest worden kan; 40 jaren lang reist de menschelijke geest in het land der harssenschimmen; 40 jaren lang vermoordt men elkander voor schouderoptrekkings-waardige gevoelens, zonder dat het gezond verstand genoegzame magt bekomen heeft, om te doen bespeuren, dat er, bij de hervormde of herschapen volken niet meer onafhankelijkheid, niet meer vrijheid, gelijkheid of welvaart heerscht dan bij de overige; dat, te Parijs, zoo wel als te Petersburg, de drek, welke de koets van den rijke opwerpt, op den armen man nederkomt; dat de policie de deur van een' Franschman opsmeert, zoo wel als die van een' Pruis, dat, te Marseille, eene processie beschimpt wordt, welke men te Konstantinopel met vrede zou laten; met een woord, dat de onverjaarbare regten niet meer brood aan den armen, niet meer arbeid aan den ambachtsman, niet meer krediet aan den koopman geven, dan zij de belastingen van den grondeigenaar verminderen.

— Wat doen dan eigenlijk deze onverjaarbare regten voór het algemeen geluk? — Zij verschaffen het volk het gering vermaak van koningen naar zijnen zin daar te stellen. — Maar waar dan toch heeft het volk eenen koning gekozen? — In België? — Neen; want Engeland heeft dien koning gezonden. — In Frankrijk? — Neen; dewijl men aldaar thans staande houdt, dat de monarch het werk is van zijne afgevaardigden. Dit regt is derhalve slechts eene harsenschim, waardoor de volken bedrogen worden. Men kan ten minsten de hervormde of herschapen volken niet tegenspreken, dat zij het regt niet hebben, om vertegenwoordigers te kiezen. — Maar in welk land ziet men het volk dat regt uitoefenen? Zou het misschien in Engeland wezen, alwaar 6000 kiezers 254 afgevaardigden kiezen, de kroon er 10 aanstelt en de overigen door middel van guineas en kronen worden benoemd? — Is het ook in Frankrijk, waar 100,000 bevoorregten de afgevaardigden uit hunnen eigen boezem verkiezen en de natie opdringen? — In Polen kan het echter even min zijn als in België, want in eerstgemeld land worden de afgevaardigden door den adel, in laatstgemeld door de geestelijkheid benoemd. Nergens kiest het volk zijne souvereinen; de zaak is eene volkomen begoocheling.

— Van Madrid wordt, in dagteekening van den 29sten sept., het volgende geschreven:

» De zaak, die tegenwoordig ons gouvernement bij uitsluiting bezig houdt, is de expeditie van den gewezen keizer van Brazilie tegen zijnen broeder dom *Miguel*. Ik kan u verzekeren, dat de jongste depêches van onze diplomatieke agenten in Engeland en Frankrijk de volgende slotsom opleveren:

» » Het expeditionnaire leger zal uit omtrent 12,000 man bestaan, waarvan er 8000 op het eiland Terceira zullen bijeen komen; de overige 4,000 zullen uit te dien einde aangeworven leden en Engelsche samengesteld zijn. Dom *Petro* zal, in kwaliteit van vorst zijn, doch het generalismus over dat leger zijn; de graaf *de Villa Flor* zal de functien van chef van den staf waarnemen. De koopvaardijschepen, aan welker boord de tot de expeditie behoorende troepen ingescheept zijn, zullen door een fregat van 50 stukken en van een ander van 44 verzeld worden, zoude twee voormaals door het Mexikaansch gouvernement getimmerde, doch onlangs door dom *Pedro* aangekochte schepen; een zwaar ten oorlage toegerust Indisch schip zal insgelijks toe de expeditie behooren, de welke ook nog versterkt zal worden door het portugeesch oorlogschip, dat te Brest de vlag van *Maria da Gloria* opgestoken heeft. Men denkt, dat de expeditie weldra zal plaats hebben en slechts door eene verandering in het engelsch ministerie vertraagd zou kunnen worden.

» » Onze ministers te Londen en te Parijs hebben, zoo men zegt, de gouvernementen, bij welke zij resideren, aangezegd, dat het spaansch gouvernement deszelfs gedrag jegens dom *Miguel* zou regelen naar dat, wat zij jegens dom *Pedro*, ingeval eener expeditie tegen Portugal, zullen houden.

» » Het schijnt, dat, na heftige en langdurige deliberatien, in den raad besloten is, dat Spanje, zoo lang het ontwerp der expeditie niet tot werkelijkheid gekomen is, zich niet openlijk voor dom *Miguel* zou verklaren, maar dat de bezettingen van Ciudad-Rodrigo en andere op de grenzen van Portugal gelegen vestingen versterkt zullen worden, en dat er daarenboven een cordon langs de grenzen zou worden getrokken, waartoe een legertje van 12,000 man, waarover *Morillo* het bevel zou voeren, voorshands bestemd zou zijn. Die generaal komt van Malaga, van waar hij in allerijl terug geroepen is. Het gouvernement heeft daarenboven gelast, dat er 1500 kwintalen buskruid, van Sevilje, naar Badajoz (de uiterste grensplaats naar den kant van Portugal) zouden vervoerd worden. Daarenboven wordt er eene ligting van 20,000 man met ijver doorgezet; deze zal binnen weinige dagen voltallig, en de jonge lieden naar hunne korpsen gezonden zijn."

— Uit Napels wordt, onder dagteekening van den 23sten September, het volgende geschreven:

» Alle de door onze ministers genomen maatregelen kondigen aan, dat de te vergeefs tegen Palermo beproefde onderneming met beter gevolg tegen Napels ondernomen zou worden. De minister van policie heeft de ordonnantie weder in werking gebragt, bij welke de vreemdelingen, welke, van Rome, naar Napels willen reizen, in eerstgemelde stad, een uitdrukkelijk en aan dat persoon verbindend verlof daartoe afwachten moeten. Alle de zwitzersche korpsen zijn rondom Napels of in de forten, welke deze stad verdedigen, gelegerd."

— De fondsen stonden ter beurse van heden: de 5 pCts 87,50, de 3 pCts 57,65, kontant, en op tijd; de Napelsche renten, 69,50 in kont. en 69,55 op tijd.

LITHOGRAPHIE BERIGT.

Portrait van Z. K. H. den PRINS VAN ORANJE, hoog 36½ duim; breed 25 duim; gelithographieerd door LAST, *bij* DECOMMANS, *naar de schilderij van van* DEN HOEK. *Uitgegeven door* A. H. BARRUEL *te 's Gravenhage. Op Chineesch papier, de prijs is* £ 2,50.

In langen tijd heeft geen voortbrengsel onzer inlandsche steendrukkerijen ons meer genoegen verschaft dan de hier aangekondigde beeldtenis van Hollands geliefden Held. Zij vereenigt het hoofdvereischte eener volkomene gelijkenis met eene keurige uitvoering en strekt evenzeer den steendrukkenaar en drukker als den uitgever tot eer. Wij mogen niet verbijgaan dit werk ter aanprijzing hier op te nemen; daar wij zoo gaarne van onze zijde ter aanmoediging van echte kunstbeoefening, zoo veel in ons vermogen is, wenschen mede te werken, en der plaat in elke uitgezochte kunstverzameling hare plaats ten volle waardig is. Wij twijfelen niet of een ruim debiet zal doen zien, dat onze natie in deze eenstemmig met ons denkt.

DEPOT

Van alle soorten van MILITAIRE en CIVIELE KLEEDINGSTUKKEN. Men belast zich verder met alles wat tot de Kleeding en het équipement behoort. Adres bij VAN DEN BROEK en Zusters, in het Hotel des Pays-Bas te Breda.

*** De gezamenlijke BIER-AZIJNMAKERS te *DELFT*, *'s GRAVENHAGE*, *HAARLEM*, *LEIDEN*, *ROTTERDAM* en *SCHIEDAM* hebben besloten de prijzen hunner AZIJNEN, te beginnen op Maandag den 3rd. October 1831, te stellen op *f* 80 het LAST.

** Den Ondergeteekende maakt aan zijne begunstigers bekend, dat hij voorzien is en voorhanden heeft PLAATSVERVANGERS voor de Nationale Militie en Schutterijen, allen op eene aannemelijke Voorwaarde, en neemt alles voor zijne rekening en risico; mak alle Assurantie voor den geheelen Activen Dienst, als van Desertie of Wangedrag. Voor de Plaatsvervangers, alwaar ook de Milicien of Schutter in Activen Dienst en bij gunstige Dispositie van Zijne Majesteit doet een Plaatsvervanger laten vervangen.

Goes, den 7den October 1831.

W. PIETERSE,
Op. Commissionair.

☞ Door de Regering der Stad Nijmegen, besloten zijnde tot de OPRIGTING VAN EEN OPENBARE SCHOOL *voor jonge Juffervrouwen*, zijn Zes worden bevoegde Onderwijzeressen uitgenoodigd, om zich, met overlegging der acte van algemeene toelating mede tot het geven van onderwijs in de Fransche taal, benevens voldoende bewijzen van zedelijk gedrag en blijken van bekwaamheid in alle Vrouwelijke handwerken, aan te melden vóór den 1sten November eerstkomende, bij den heer Burgemeester dezer Stad, bij wien bijzondere inligtingen, nopens de inrigting der School, te verkrijgen zijn.

De inkomsten der School zijn: een vast fractement van *f* 400; — vrije bewoon van een voor kostschoolhouderij ingerigt huis, en opbrengst der schoolgelden.

Gedrukt bij H. MOEN & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.